

sol spravi, ker tega trgovcu ni mogoče dodati pri tako nizki ceni.

Da je cena po 2 gold. cent res nizka, vsak sam lahko zrajta. V solarnici tržaški velja cent 1 gold. 20 kr.; za fakine in voznino iz mesta na kolodvor tržaški se plača blizo 16 kr. od centa; na železnici iz Trsta v Ljubljano 35 kr. voznine za cent; voznina iz kolodvora ljubljanskega v mesto, žaklji itd. še tudi vzamejo nekaj. Tedaj je očitno, da pri 2 gold. ima prodajavec v Ljubljani celó pičel dobiček, ki ga mu mora vsak rad privošiti.

Mohar, dobra klaja,

ktero so „Novice“ lanskega leta 27. novembra priporočale, se dobiva na vrtu kmetijske družbe ljubljanske na Poljanah mernik (pol vagana) po 4 gold., bokal pa po 25 kr. En mernik moharja je dovolj na 1 oral (joh) njive, en bokal pa za 100 sežnjev (klafter). Seje se v začetku mesca majnika.

Tudi v smetéh dobro zrnje.

Celovski „Slov. Prijatelj“ je v svojem poslednjem listu „od slov. meje“ povedal resnične besede v tem-le:

„Nasprotniki omike slovenskega jezika in njegove povzdige v šole in pisarnice (in to je, okoli česa se vsa narodna naša politika suče), so zares nadležni, zlasti pa nekteri nemški časniki, koji si na vso moč prizadevajo, Slované pred celim učenim in omikanim svetom črniti in ob poštenje spravljati; tako jih pa silijo se krepko braniti. Al to nebratovsko obnašanje ima pa vendar dokaj dobrega, celó koristnega za Slované.

1. V tem peresnem boju je bila tistim Nemcom, kteri so se med Slovani kakor omikonosne hvalisali, zraven pa pod neznanim imenom obrekovavne članke v bečke in druge Slovanom zoperne časnike pošiljali, šema z lica potegnjena; spoznana je bila njih toliko hvalisana kultura, ktera pa druga ni, kakor nek zunajšni lik, spoznano je njih orožje, namreč predrznost, laži in obrekovanje. Zraven je pa pokazala se čudna otrpnost, da jih ni sram, da se za lažnjivce in obrekovavce po nemških in slovenskih časnikih oklicujejo. Spoznala se je njih plitva učenost in hudobni namen, Slované za svoje sužne imeti, kakor so jih že tudi imenovali. Znajdlo se je, kdo so tisti žlahni gospodje, kterim v prid je bilo treba nemščine tako skrbno se učiti, namreč taki, kteri so od slovenskih žulov živeli, Slovence pa ne zraven sebe, ampak pod seboj imeti hotli.

2. V ti papirnati vojski se je slovanska kri krojivno zmesila, se mešati in greti začela; Slovenija se je zavedla in se bojevaje uterjuje. Bi nam bili Nemci našo ljubo slovenščino mirno in na tihem v šole in pisarnice spustili, mi bi še zdaj mirno spali sanjaje od svetih nemških nebes; prevelikega darú pravega učivnega temelja, svojega jezika, bi ne poznali in se ga tudi prav po vrednosti poslužiti ne vedili. Po svoji volji bi ga nam Nemci lahko in skoraj tudi s pravičnim izgovorom zopet nazaj vzeli ter — nikdar več dali. Kaj je le neki nemška politika delala, da ni tega zvohal? Dobro je, da se Slovenija meša, lahke in sognjite sorodne in nesorodne plevé bodo splavale ali se pa utonile, in tako od dobrega zrna odločile. Že se po vseh krajih slovanske zvezde prikazujejo, zberajo se v čitavnice, besede, pravne in učene društva, v kratkem bo stala po vseh slovanskih deželah čudno močna, nepremagljiva duševna armada v boju za vero, prestol in narodnost.

3. V tej nekrvavi bitki se je pokazalo, kteri da so pravi sovražniki avstrijskega prestola. Avstrija trdna in srečna le takrat obstati zamore, ako se vsi narodi po bratovsko okoli svitlega cesarja zberajo in si v lepi zastopnosti ljubeznjivo roke podajajo: „In multitudine populi dignitas regis; in paucitate plebis ignominia principis.“ Po tem so

tisti obrezani in ne obrezani gospodje nje največi sovražniki, kteri razne narode proti eden drugemu hujskajo in motijo, da se sveta cesarska beseda hitro do zadnje pike ne spolnuje: „Qui provocat iras, producit discordias.“ Avstrijska povestnica od leta 1848 še bo mnogo stoletij tega priča.

4. Morda kdo poreče: „Vsi Nemci pa vendar niso taki.“ Tudi jaz pravim, da niso vsi taki, jih pa tudi ni treba vseh, le malo, in že jih je preveč: al spodobilo bi se vendar bilo, ako bi se bil kdo od tolike čislane nemške kulture vzdignil in se za uboge Slované, posebno za nas Slovence potegnil. Toda razun tistih časnikov, kteri sicer v nemškem jeziku, pa od slovanskih vrednikov izhajajo, se je kaj takega le čuda malo slišalo! Molčali so kakor miš in še molčijo, in iz neke nam Slovanom ne kaj prijazne politike se je vse dopuščalo, kar se je le delati hotlo: „Qui tacet, consentire videtur.“

Pa nič za to; vès dosedanji peresni boj ni bil brez dobička; zdí se mi pa, da še bo mnogo priložnosti braniti naše pravice. Naj pa pride, kar Bog hoče: „Slovani! le vselej in povsod kakor dozdej pravično in pošteno! Nikomur ne kratimo pravic, nikogar ne črnimo in ne zdajajmo!“ Da! pravično in pošteno, da se bo tudi vprihodnje kakor dozdej po vsi pravici reči smelo: „Slovenska omika je žlahneja od nemške, če tudi po širokem ne sloví.“ „Zmaga je gotova, kajti pravica, Bog, svetli cesar na naši strani stoji!“

Basni.

Po Pfeffel-nu.

Osel.

Podobe osla si želi
Bogatega veljaka hči,
Narisa jo nek Anželo,
Dobi brz petsto kron za njo.

To vidši živi osel kar
(Podobo namreč in denar)
Še baha: „Sem že v podobi čeden,
Le koliko sem živ še vreden!“

Droglavni orel.

Nekemu dvoglavnem' orlu
Reče unkraj Rena stric:
„Bratec, kdo je dal ti dvoje
Nezedinjenih glav?“

„Ali slep si, ali znorel!“
Ga zavrne boter orel,
„Tacih nezedinjenih —
Na milijone imam jih!“

Hrast in lavorika.

„Verh moj sili do nebá,
Moj korén predere tlá,
Naj divjá še tak vihá —
Me ne zmaga nikadár,
Nisi drevo, nisi grm ne,
In postave si tak revne,
Da najmanjša sapica
Te zasúče alj zruvá!“
Tako, sebi le na čast,
Lavoriki blodi hrast.
„Ena pa te vendar peče“,
Lavorika hrastu reče,
„Sad tvoj prasci jedajo,
Z mojim — pevce venčajo!“

Hilarius V.

Dopisi.

Na Dunaji 21. marca. M. — Ravno doteka leto, odkar so se zadnji izmed 20.000 podpisov postavljali na znano slovensko peticijo, ktera, dasi je bila od cele poštene slovenske inteligencije podpisana ali vsaj pohvaljena in potle slovesno izročena, na zadevnem mestu, kakor je podoba, vendar ni bila posebno čislana. Toda zadovolimo se z

nje moralnim uspehom, kajti ona je pokazala narodu, česa mu je treba, in je povišala rodoljubu srčnost in veselje, videčemu toliko množico edinomiselnikov.

V ti prošnji je visoka vlada spoznati mogla zahteve Slovincov vedno zvestih, katerih se oni držé letos kakor lani in katerih spolnitev, če Bog in pravica gospodari, tudi doseči morajo.

Ena teh želj je zadevala rabo slovenščine v cesarskih pisarnicah, zlasti pa pri sodnijah, kakor je bravcom „Novic“ dobro znano, in je bila oprta na čisto umne pravila. — Al v cesarskih pisarnicah po slovenskih krajih je med tem ostalo vse kakor je od nekdanj bilo. — Nato je prišel 22. julija l. l. na dan razpis ministerstva pravosodnega, ki je moravskim sodnijam zastran českega jezika veleval ravno to, za kar so bili Slovenci prosili. Rodoljubni slovenski poslanec gosp. Černe je toraj o sredi mesca septembra zastavil ministerstvu pravosodja interpelacijo: ali misli ono tudi za slovenske dežele izdati enakošen pravičen razpis? — Dolgo smo čakali odgovora, pa smo ga, če tudi ne brez opomina od strani gosp. Černeta, vendar dočakali 17. dan t. m. Ta dan je namreč gosp. minister Lasser v zbornici poslancov naznanil, da je ministerstvo, spoznavši misli od 103 sodnij o ti reči, izdalo na graško in tržaško deželno višo sodnijo poseben razpis o rabi slovenskega jezika pri sodnih opravilih na Tržaškem, Goriškem, Kranjskem, Štajarskem in Koroškem (dan je razpis 15. t. m.).

Povejmo jo pred vsem drugim, da gospod minister bi nam bil lahko dosti neugodnejše odgovoril, če bi se bil držal zgolj na to, kar so gospodje sodniki svetovali. Od 103 sodnikov 1. stopnje je samo 5 na Kranjskem skazalo se, da so pravi prijatli slovenščine in narodnih pravic slovenskega naroda, katerim se je pridružil na 2. stopnji še en svetovavec v Gradcu. Slovenski narod naj te poštenjake vedno v hvaležnem spominu hrani! Zmenimo se najpred zato, kar nam odgovor daje ugodnega. Odgovor gosp. ministra oznanuje, da kar je za Moravsko bilo ukazano, to je edino umno in pravično in mora toraj biti cilj in konec, za ktere ga se je treba povsod, torej tudi v slovenski deželi poganjati, čeravno se že za sedaj ni ukazalo vse to, kar se je moravskim sodnijam. Karkoli pa se že sedaj izpeljati dá, naj se že tudi sedaj stori po pravilih v omenjenem razpisu postavljenih. Ministerstvo samo si je toraj postavilo za cilj in konec, vpeljati tako uredbo sodnijskega opravljanja pri nas, kakoršno velja po Moravskem; in če bi za naprej kak urednik delal zoper napredovanje slovenskega pravičnega ali službenega jezika, delal bi očitno zoper ministerstvo, zoper cesarsko vlado, kateri služi. — Dalje odgovor ministrov in razpis od 15. marca očitno govori, da kar Slovenci tirjajo zastran jezika, je pravično („um den berechtigten Bestrebungen — Rechnung zu tragen“); tudi pravi odgovor, da je že leta 1850 bil slovenski jezik spoznan za službeni jezik, čeravno so nekteri gospodje še letos nasprotno — tedaj laž trdili. Z eno besedo: slovenščini so sedaj odprte duri do pisarnic in sodivnic. Torej, narod slovenski, posluži se pravice, ktere se ti dajejo; rodoljubni gg. notarji, advokati in vsi drugi začnite! — Res, da je novemu ministerskemu razpisu v vsakem členu pristavljeno „nach Thunlichkeit ali Möglichkeit“, — ali ker je v slovenščini vse ali skoraj vse mogoče, kar je mogoče v hrvaškem ali českem jeziku, ta pristavek ne more ji kratiti nobene pravice, če le hočemo; kajti mi razumemo tukaj samo objektivno mogočnost, ne pa subjektivno v urednikovi osebi; ker ured (gosposka) je zavolj naroda postavljen in ne narod zavolj urada.

Povejmo pa sedaj še tudi to, ker nam v odgovoru ni dopadlo. Da je ministerstvo sploh vprašalo sodnije: ali se dá pri nas izpeljati enakopravnost in kar izvoljeni poslanci zahtevajo, namesti da bi bilo le vprašalo: kaj,

ktere priprave (na pr. naprava formularjev*), premeštevitev službe itd.) so potrebne za nje izpeljanje. Ni nam dopadlo, kakor gotovo nobenemu bravcu „Novic“ ne, tisto vedno ponavljanje, da je slovenščina pomanjkljiva, neomikana, v vsaki vasi različna itd., čeravno skušnja povsod drugači kaže tistemu, kateri viditi hoče. Res je, na pr., da v Istri in po kvarnarskih otocih stanujejo Hrvatje, katerih govorica se loči od govorice tržaških in goriških Slovincov; al iz tega ne sledi, da se nima dati enakopravnost ne Hrvatom ne Slovincem, ampak da se ima v polni meri dati obema, vsakemu svoje. Ministerstvu se ni resnica povedala, če se sploh govori, da slovenske občine (soseske, komuni) pošiljajo nazaj slovenske postave, želeči nemških, med tem, ko se je to zgodilo le v nekterih občinah tam na slovensko-nemški meji unstran Marburga in na Koroškem (pa še tam Bog vé po kakošnem manoevru!). Ministerstvo ni resnice zvedilo, če trdi v odgovoru, da je na Slovenskem lože dobiti človeka, ki tolmači nemške pisma, kakor pa tacega, ki bi znal slovensko pismo razložiti, in da Slovenci ne čutijo potrebe, da bi slovenščina v pisarnicah gospodarila! Ni res, pravim, vse to, ker je tisočkrat že nasprotno dokazano, in ker tisoč in tisoč podpisov kmetijskih ljudi na omenjeni peticii nasprotno spričuje. — Premalo je zadnjič, če v razpisu pri podeljevanju cesarskih služb se veleva paziti posebno tudi na znanje slovenskega jezika, ker to znanje bi imelo biti *conditio sine qua non* za vsako visoko ali nizko službo na vsem Slovenskem.

Iz Prage 12. marca. L. M. G. — Ker sem Vam v svojem prvem dopisu obljubil, da Vam bom v svojih prihodnjih pismih obširniše popisaval tukajšne zadeve, mislim, da ne bo napak, ako Vam dopisujem posebno zastran takih reči, ki bi jih bilo dobro tudi pri nas posnemati, če nočemo, da nas bo sram pred drugimi slovanskimi narodi. Rekel sem že uni dan, da so Čehi veliko več narodne ravnopravnosti dosegli, kakor mi Slovenci, in da imajo to večidel zahvaliti le svojemu čvrstemu in živemu rodoljubju. Tukaj se najprostejši kmetiči čutijo in zavedajo svojih narodnih pravic in vsaki dan kažejo, da so pripravljeni za narodno korist tudi kaj storiti. Znano je že našim bravcom, da nedavnej je trohica českých sosesk v sedanjih težkih časih zbrala do 800 gold., ter jih izročila svojemu junaškemu brambovcu dr. Riegerju, da naj jih obrne za narodno korist, kakor bo spoznal, da je prav, in sleherni dan se beró v tukajšnih novinah prineski in doneski sedaj iz tega, sedaj iz unega kraja česke dežele, sedaj za Ždenko Havličkovo, sedaj za narodno gledališče, sedaj za Hankov spominek itd. Sicer je tukajšni deželni odbor sklenil zidati v Pragi česko gledališče na deželne troške; ker se pa ne vé, kdaj bo iz tega kaj, je gledališčini odbor sklenil brez zamude lotiti se zidanja. Dobro bi bilo, da bi se tudi v naših slovenskih mestih, posebno pa v Ljubljani stvar zastran gledališča sprožila, ker brez tega neobhodnega sredstva za visokejšo društveno uljudnost in omiko ne bomo mogli dolgo ostati. Upati smemo sedaj, da bo prihodnji kranjski deželni zbor storil svojo dolžnost o tej za napredek naše narodne omike imenitni zadevi. Najočitniši dokaz pa, kako razširjeno je česko rodoljubje, je to, da v sami Pragi se tiska od novega leta 6 českých političeských novin, ki vse lahko shajajo, razun službenih „Pražských Novin“ in skrivnoslužbenega „Časa“, ki zagovarjata centralizacijo preteklih let, ki pa nimata nek še po 100 naročnikov, tedaj dobivata podporo od dunajske vlade. „Narodní Listy“ imajo čez 6000 naročnikov. V tej stvari bi mi Slovenci imeli Čeha najbolj posnemati, ker menda nihče ne bo tajil, da smo saj enega političnega časopisa tako potrebni kakor vsakdanjega kruha. „Novice“ so že večkrat zastran te potrebe govorile in zadnji čas se je večkrat kazalo, kakor da bo kaj iz tega; al še ni nič!! Sicer se „Novice“ in „Danica“, „Slov. Prijatelj“, „Glasnik“

*) Res, kaj delajo obljubljeni formularji gosp. dr. Razlaga?

in „Šolski Tovarš“ krepko poganjajo za narodne pravice; al kdor natanko prevdari naše narodne potrebe in pozna žilavost naših zoprnikov, bo tudi pritegnil k temu, da listi, ki samo enkrat na teden ali na mesec izhajajo, v našem času ne morejo vsemu kaj. Pred nekoliko časom mi je pisal neki tržašk rodoljub, da bi se v Trstu lahko ustanovil politični slovenski časopis; da bi bilo vsega, samo za vrednika je nek križ in težava. Meni bi se nekako čudno zdelo, da bi res ne bilo v Trstu za to stvar pripravnega človeka, pa mislim, da če bi bilo res sicer vsega, bi se vrednik mogel tudi od kod drugod dobiti. Politično-kupčijski list v slovenskem jeziku v Trstu ustanoviti bi bilo po moji misli v marsikaterem oziru res pravo delo; al pravo središče za slovensko novinarstvo je po moji misli vendar le sama Ljubljana. — Prvi god 26. februarja se je tukaj malo obhajal. Naš kardinal knez Schwarzenberg ni za dobro spoznal, da se rabijo duhovne opravila naše svete vere za politične demonstracije, in pri tem je tudi obstal. Pa tudi ni čuda, da o taki demonstraciji ne morejo Slovani potegniti z Nemci, ako se pomisli, da na Českem je Čehov še enkrat toliko kolikor Nemcov; volitni red patenta 26. februarja pa je tak, da na deželnem zboru imajo menda Nemci ravno toliko glasov kolikor Čehi. Že to edino samo brez drugega, kar smo v dunajskem državnem zboru dosihmal doživeli, dosti očitno kaže, da Slovan, ako ni hinavec, se ne more udeležiti demonstracije, ki jo je sprožila nemška stranka. — Unikat sem Vam pisal zastran preseljevanja Čehov na Rusovsko; danes sem v stanu k temu še nekaj dodati, kar bi znalo mikati več kot enega bravca „Novic“. V začetku februarja je bil tukaj vrednik ameriškansko-českega časopisa „Slovana“, ki se mu pravi Mraček. Prinesel je od ameriških Čehov pismo, v katerem se bere ljubezen in spoštovanje za Palackega, Riegerja in druge korenjake českega naroda. Zadnjih 15 let se je preselilo čez 60.000 Čehov v severno Ameriko. Mislili so namreč reveži, da je v Ameriki res tako dobro in prijetno, kakor se je včasih pravilo; al zdaj vidijo, da v Ameriki se zbira drhal vsega sveta, da na tej zemlji ni ne prave vere, ne pravega poštenja; boje se, da bi se njihovi otroci ali otrok otroci ne popačili, da ne bi zgubili slovanske narodnosti, in zato so se Amerike naveličali, pa bi se radi na Rusovsko preselili. Zato popotuje nek rečeni gosp. Mraček na troške rusovske vlade nekam deleč tje na konec svetá, na nekako veliko reko, ki se ji pravi Amur. To reko in svet, ki ob njej leži, si je pridobil pred 6 leti rusovski car od kineškega cara brez vse vojske po prijaznosti, zakaj kineški car ima toliko sveta, da ne vé kam z njim. Ker je pa amurski svet rodoviten, da nikdar tega in ima malo malo prebivavcov, vabi rusovski car siromake iz družih deželá v te amurske kraje in jim ponuja zemlje na izbero, kjer, kolikor in kakoršne si kdor želi. Rečeni gospod bo tedaj to zemljo pregledal in potem bo ameriškanskim Čehom, ki so ga poslali, še le povedal, kaj in kako. Če bodo vidili, da jim bolj kaže kakor v Ameriki, se bodo dogovorili z rusovskim carom, pa se preselili. — Vsem pa, ki jih mika ali revščina jih naganja, preseliti se iz svoje domovine v neznane daljne kraje, naj bode to na srce položeno: Varite se, da ne pridete iz vajšnic na slamo, iz dežja pod kap! Ni vsakemu sreča mila!

Iz Tomina 11. sušca. † Pretečeno nedeljo je imela naša čitavnica svojo drugo „besedo. Društvo, katero so nam bili tudi nekatere gospé in gospodične pomnožile, so poslali s svojo nazočnostjo danes tudi naš mnogospoštovani g. c. kr. okrajni predstojnik s svojo rodovino in ženo. Srčno nas je veselilo, da so nam že o prvem začetku te naše naprave tako prijazno svojo roko podali in s svojim podpisom prvi kamen v temelj naše čitavnice vložili. — Ko je bilo vse v pravem redu, se vstopi na oder tajnik čitavnice V. Luznik in ogovori društvo s sledečimi besedami: „Po naročilu gosp. vodja bom jaz danes njih mesto namestoval in

nekoliko besedic do Vas govoril. Neka nedopovedljiva žalost napada človekovo srce, ako se ozre v pretekla leta in se spominja taistih nesrečnih časov, v katerih so naši predjedje, dasiravno so bili zdrava vejica nekdanj tako imenitnega slovanskega stebela, na katerem so krotkost, prijaznost in zadovoljnost cvetele, in pod težkim jarmom tujih narodov zdihovali. Obnebe jim je bilo vedno prepeto s temnimi oblaki, kateri so jim solnce svobode zakrivali. Al še večja radost se čuti v srcu, ako se sedajnost nekoliko prevdari, ktera našemu narodu stare rane, ki mu jih je bila nemila osoda časov vsekala, spet ozdraviti obeta, in Slovence k srečnemu napredku in blagostanju prijazno vabi. 20. oktobra predlanskega leta se zaglasi z mogočnega cesarskega prestola tolažbepolna beseda, ktera pravice vsem avstrijskim narodom enako zagotavlja, in kakor blisk se razdelijo nad nami temni oblaki; solnce svobode prijazno prisije z razjasnjenega neba, in ogreje s svojimi milimi žarki zamrznjene srca Slovincov, da se jim začnejo tajati od domovinske ljubezni. Vës narod se prebudi iz mnogoletnega spanja; vse se začne gibati; vse hrepeni po napredku, po omiki. Brat bratu prijazno roko podaja; eden drugega k složnosti in delavnosti nagovarja. Narod se začne spoznavati, v veselih družbah se zbirati, in s sladkim domoljubjem in v domačih veselicah si srce ogrevati. Glejte! tudi do nas tominskih Slovincov je solnce svobode prisijalo; tudi nam tukaj na izhodu „Mrzlega Vrha“ se vnema v srcu gorka ljubezen do naše mile matere Slave. In nam, ki smo tukaj na meji benečanskih Italijanov, od kodar marsikdaj sovražna sapa pripiha, ostaja srce vselej stanovitno v zvestobi in vdanosti do našega vladarja. Nastopili smo, slavni bratje! tudi mi pot omike na domači zemlji; hodimo tedaj krepko po nji naprej; saj nismo sami; saj je več kakor en milijon naših slovenskih bratov, ki pred nami in za nami hodijo; prijazno si eden drugemu roko podajaje, in nikogar se ne bojmo; saj Bog in cesarjeva beseda sta z nami! Da zares po napredku hrepenimo, nam dokazuje ta novi koristni zavod, kterege nam je domoljubje nekterih častitih mož napravilo. Da pa bomo vedili to našo napravo tudi spodobno ceniti, je treba, da nekoliko prevdarimo njene namene, po katerih je ustanovljena. Glavni namen, kakor je že vsakemu izmed nas znano, je ta, da se svojega domačega jezika vedno bolj izučimo, in se v njem izobražimo in omikamo. Da pa dosežemo ta namen, treba nam je dveh reči: prvič, slovenski jezik prav spoznati; drugič, se ga pridno in z veseljem učiti. Pogostoma se sliši očitjanje, da je slovenski jezik okoren, neotesan, ubožen, in da nima zadostnih besed, da bi izrazil občutila človeškega srca. Da je vse to le prazno obrekovanje, in da slovenski jezik ni otesan in okoren, temveč da je gibčen in gladek, najbolj prepriča mili in prijetni glas slovenskih pesem, nad katerim mnogokrat celó tujci strmijo. In da naš jezik ni ubožen, nam pravi naš tako obširni nemško-slovenski besednjak, v katerem se lahko za vsako nemško besedo primeren slovenski izraz dobí. Pokazalo nam je to krasno delo bogati zaklad našega domačega jezika. Nekteri imenujejo slovenski jezik „kmetiški“ jezik; al to oponašanje je le staremu duarju podobno, kateri je sicer nekdanj med ljudstvom tekkel, ki je pa dandanašnji svojo veljavo zgubil. Res je, da se je nekdanj gospôda tega jezika sramovala, in da so ga skorej le kmetje govorili; al nekdanjnost in sedajnost ste dve sestri, ktere ste si mnogokrat v mislih in delih zlo zlo nasprotne. Kar prva napčnega napravi, ji večkrat druga podere. V oblasti teh dveh sester je bil in je tudi naš slovenski jezik. On se dá primeriti rožici, ktera se je nekdanj le v bornih kmetiških izbicah nahajala; dandanašnji pa so začele se dvorane imenitnih gospodov in palače slavnih žlahnikov s to rožico kinčati. Kako je slovenski jezik mogočen in razširjen, nam kaže staro drevo slovanskega jezika, ktero je s svojim semenom zemljo skorej krog in krog nasijalo, in nam je tako iz tega semena: slovenski, hrvaški, česki, poljski, ruski, srbski in več

druzih sorodnih jezikov prirastlo. — To bodi kratek predarek o spoznanji našega jezika. — Drugo je, sem rekel, da se ga imamo pridno in z veseljem učiti. — Dasiravno je slovenski jezik naš materni jezik, se nam ga je pri vsem tem ravno tako učiti treba, kakor se uči Nemec svoj nemški, Talijan svoj talijanski jezik. Slovenski jezik je bil skoraj do današnjih časov le malo čislan. Kjer je bil kolikaj imeniten sedež, se je mogel zatiran siromak precej iz njega umakniti in tujcom prostor napraviti. Polje slovenskega jezika se je začinjalo vedno bolj in bolj s tujščino zarašati in naše domače žito dušiti. Tujci so z mirno vestjo ta plod na našem polji gledali, in zraven še želeli, da bi le skoraj celo slovensko zemljo zarasil in naše domače seme pregnal. Zdaj pa so časi nastopili, v katerih se začinja unanja šara iz domačega blaga trebiti. Kjer se pa steblo izruje, mesto prazno ostane, treba ga je z novim semenom namestiti. Novo seme ima tudi novo ime; treba se nam ga je zapomniti. Število stvarjenih reči je neizrečeno, in vsaka stvar če biti s svojim posebnim imenom zaznamovana. Tehnični izrazi, ki se po uradnih in v učenih spisih rabijo se dajo prisvojiti le s pridnim učenjem. Vse to nam jasno dokazuje, kako potrebno je, da se učenja domačega jezika z veseljem in marljivo primemo. — Slavno društvo! Zadnjič še to izrečem, da je moja srčna želja, naj bi se skoraj še bolj pomnožilo to naše društvo tudi z drugimi, ki so sicer priprosti in neučeni, pa pošteni in pametni; zakaj luč, ki smo jo s tem zavodom prižgali, nima namena, da bi svitle, temveč da bi temne kraje razsvitovala. Svetila nam bo pa ta luč le takrat, ako ji bomo vsak po svoji moči potrebnega olja dolivali. Skrbimo toraj, da bo naša lučica vedno lepše in svetlejša gorela in s svojo svetlobo vedno daljše segala, da tako tudi mi nekoliko pripomoremo k spolnitvi Prešern-ovega prerokovanja, ki pravi:

Vremena bodo Slovencom se zjasnile,
Jim svetlejšje zvezde kot nekaj sijale.

Po končanem govoru, ki so ga živio-klici spremljali od vseh strani, začnejo popevati naši pevci slovensko budnico „Naprej!“ s tako srčnim in milim glasom, da je celemu društvu globoko v srce segalo. Ko petje potihne, se prikaže na odru zala gospodična Milica Grosmanova, in deklamira Fr. Cegnar-jevo „Noč“ tako izvrstno, da se je vse čudilo bistremu umu mlade govornice. Njeni mili obraz in prijetno obnašanje je vsaki srčni čutilj vidno pokazalo, in oči in srca vseh nazočih vablivo na-se vleklo. Ko neha govoriti, se zaglasí od vseh strani enoglasno „Živila“, in pevci začnejo mično popevati:

„Sem slovenska deklica
Minka mi je ime“ itd.

Za tem je sledilo še več družih slovenskih pesem, katerih mili glas je srce z nedopovedljivim veseljem prešinil. Razveseljevanje je bilo pôstnemu času primerno. Razšli smo se srčno zadovoljni okoli 10. ure zvečer, in po poti navdušeni premišljevali:

Kako mila in blaga
Je mati naša Slava!

Iz Tominskega 14. sušca. L. — V srce nas je zabolél dopis iz Radoljce, v katerem se nam naznanja, da tamkajšna c. k. davkova uradnija noče sprejemati slovenskih pisem za odmero odstotnega davka. Mi pa radostni povemo, da tukaj pri nas se vsako slovensko pismo, naj bo že od politične, sodniške ali pa davkove uradnije prijazno sprejema. Skusili smo to večkrat zlasti pri naši davkovski uradni, in nekterikrat tudi pri družih sosednjih davkarijah, in nikjer nismo natapali enakih gospodov „Steuer-ämtlerjev“, kakor jih imate vi Radoljčani. K naši c. kr. davkarii je prišel konec predlanskega leta kontrolor, ki ni znal družega jezika kot laškega, ki je njegov materni jezik, in nemškega, in vendar je že letos od novega leta že več kakor od 130 slovenskih pisem odstotne davke odmeril. — Hvala tedaj, komur hvala gré!

Iz Vrhlike na sv. Jožefa dan. Bere se v „Novicah“, da si prizadevajo domoljubi po vseh krajih mile Slovenije za enakopravnost slovenskega jezika v šolah in kancelijah in po tej djanski poti za njegovo čedalje večjo omiko in oliko; vsake baže pisma tudi prošnje in tožbe se izdelujejo po slovensko, in uradnije jih prejema in jih vprihodnje bojo še bolj sprejemale brez over. Kaj pa to, častitljivi gospodje, da krstni, mrtvaški in poročni listi se še vedno v nemškem jeziku pišejo, dasiravno so gospodje duhovniki od nekdanj najiskrenejši podporniki slovenščine? Naj bi vendar pomislili gospodje, kako nerodno je to advokatom in notarjem, ako morajo prošnje na podlagi v raznih jezikih izvršenih pisem izdelovati in tudi uradovati. Vigilantibus jura! Ravnopravnost naj povsod veljá! „Quod vis, ne fiat tibi“ itd.

Dr. O...

Iz Ljubljane. Najimenitniša novica preteklega tedna bila je za nas: odgovor gosp. ministra Lasserja zastran vpeljave slovenskega jezika v pisarnice cesarskih sodniških gosposk. Kako nek smo tukaj sprejeli ta odgovor? bo radovedno vprašal ta in uni. Gledé na to, da se v odgovoru državnega gospod ministra našemu jeziku v šolah ni nobena pravica razun „malega katekizma“ doznala, in z ozirom na to, kar smo slišali, kakošne „berichte“ je velika večina nižjih in viših sodnij poslala ministru na Dunaj, moramo reči, da smo veliko več dobili, kakor smo v taci nemilih okoljčinah pričakovali in da smo veseli, da smo za zdaj saj to dobili; tega smo pa še toliko bolj veseli, ker se je nasprotnikom naše ravnopravnosti po ministrovem odgovoru — nos zlo obesel. Hvaležni smo pa gospod ministru o tem še za več reči. Prvič za to, da je očitno spoznal, da so naše trjatve pravične, — drugič pa za to, da nam je v obširnem odgovoru odkril, kje je prava zapreka, da se slovenski jezik ne vpelje naravnost v vse kancelije. Gosp. minister, moder mož, ni menda brez vzroka na drobno naštel, kaj vse so mu podložne gosposke povedale o revšini našega jezika, ker je s tem sam sebe kot ustavnega ministra opravičiti mogel, ako za zdaj še ne more čisto vsega privoliti, kar se je privolilo Moravanom ali Rusinom. Res lepe reči nam je gosp. minister razglasil iz teh „berichtov“, ki jezik slovenski zdaj imenujejo „windisch“, zdaj „krai-nerisch“, zdaj „slovenisch“, zdaj „slavisch“ — vse tako, kakor bi jih same slišali. In ti gospodje, od katerih minister sam spoznava, da ne znajo ne brati ne pisati, ampak samo le govoriti slovenski jezik, ti gospodje se podstopijo sodbó izreči o našem jeziku, da ni „entwickelt?“ Tudi logike nimajo ti sodniki, kadar pravijo, da če bi mógli po slovenski pisati, bi bilo to zamudno in za pravico nevarno (Geschäftsstockung und Rechtsunsicherheit). To je res, ako se sodi po njih sedanji vednosti našega jezika; al čudimo se, da so po tem takem govorili zoper vpeljavo slovenskega jezika v pisarnice, ker, če se jezik ne vpelje v djansko rabo in oni niso primorani učiti se ga, bo od te strani do sodnega dné na poti stala „Geschäftsstockung und Rechtsunsicherheit!“ Rekli so tudi nekteri, da naš narod ne želi slovenskega jezika v pisarnicah. To je resnica, ako bi oni bili representanti našega naroda. Al že sama pamet dá vsakemu človeku, da mu je ljubše svetloba kot tma, — da mu je ljubše, če svojo besedo vidi zapisano v protokolu ali če mu pismo z njegovo besedo vse pové, ne pa s tujo nerazumljivo. Taka je na celem svetu; kaj bo le pri nas drugač! Če je, kakor minister sam pravi, že leta 1848 zbor krajskih stanov in leta 1861 blizo 20.000 ljudi v tisti znani peticii prosilo za pravice slovenskega jezika v kancelijah, to menda — brez ozira na to, kar že sam „Staatsgrundgesetz“ veleva — vendar bo kaj več veljalo kakor morebiti kakih 20 ali 50 nemškutarskih županov, ki se svojemu „Vorsteher-u“ mislijo s tem prilizniti, če mu pravijo „fraileh taitsch, se vé da taitsch“.

Nadjamo se tedaj, da sl. vlada, ki je načelo ravnopravnost razglasila za svoje načelo, in ker ravnopravnost

brez vpeljave jezika ni mogoča, bode resno, brzo in na vso moč skrbela, da si naši uradniki potrebno znanstvo jezika pridobé, da se jim za učenje postavi stanoviten obrok (brišt), da se dá edini zakonik „civilni postopnik“ (Gerichtsordnung), ki ni še poslovenjen, brž posloveniti itd. Nadjamo se pa tudi za stanovitno, da bo vlada tudi šole bolje kakor dozda po načelu ravnopravnosti uravnala in se bode brez obotavljanja uresničilo to, kar nam je cesarski ukaz že 8. avgusta 1859 zagotovil. Ako se ne zgodi to, se bomo zmiraj sukali v tistem „circulus vitiosus“: „vaš jezik ni dosti omikan — v šolah se ga pa ne smete djansko učiti“. — Nadjamo se pa naposled še tudi tega, da bode ministerstvo svoje uradnike tako razvrstilo, da pridejo slovenskega jezika tudi v pisavi zmožni možje na mesto takih, ki ga le govoriti znajo ali pa še tega ne, in da jim dá take zapovedi, da bo povsod „thunlich in möglich“ uredovati v našem domačem jeziku*). Ako besedo „Thunlichkeit“ in „Möglichkeit“ bode tolmačil vsak uradnik sam, je vsa dobra ministrova volja zastonj, — tega nam je tistih 100 „berichtov“ dosti živa priča.

Izrekši te resne skrbi, ktere želimo, da bi jih sl. ministerstvo samo slišalo, sklenemo ta spis s razodetjem srčnega veselja, da je sedaj vsakemu dopuščeno uradovati po slovensko in da je vsaka prepoved vzdignjena zastran rabe domačega jezika v sodnijah, in da nekatere reči se morejo brž in naravnost, nekatere saj kar je koli mogoče tako spolnovati. Vam pa, rodoljubni gosp. uradniki, kterih Vas je dosti po slovenskih deželah, ki ste zmožni pisave slovenskega jezika, pa se dozda niste upali delati, kakor Vam je srce velelo, boječi se, da bi Vas kdo pisano ne bil pogledal, Vam še posebno srečo vošimo, da Vam je ministrova beseda 17. t. m. dodelila veselje, da smete domá biti domači! Dobro vemo, da bote g. ministru Lasserju hvaležni za to. Ravnopravnost slovenska ni sicer s tem še rešena, pa en korak je spet storjen. „Zrno do zrna pogaja, kamen do kamena palača“ — pravi naš pregovor.

— Danes moremo svojim bravcom naznaniti še drugo veselo novico, ktera nam pričuje, da ravnopravnost nam Slovencom čedalje bolj obveljuje. Predsedništvo c. kr. više deželne finančne (dnarstvene) gosposke v Gradcu, pod ktero so finančne gosposke na Štajarskem, Koroškem, Krajnskem, Istrskem in Tržaškem, je na podlagi ukaza c. kr. dnarstvenega ministerstva od 12. t. m. pod štev. 12854 v posebnem poduku, natisnjenem v dokladi k svojemu zakoniku, razglasilo tako poštene in našim trjativam tako pravične besede, da iz njega posnamemo važniše točke, ktere veleajo, „da v vseh okrajih, kjer prebiva čisto slovenski narod ali pomešan s kakim drugim narodom, se morajo vse vlage brez upora v deželnem (narodovem) jeziku sprejemati, pa tudi odgovori (rešitve) na take uloge ljudem izdajati v tistem jeziku, v katerem so pismo gosposki podali, da se ne bitstveno ne v obliki ne žali v državno glavno postavo vzeto pravilo, po katerem je izrečena ravnopravnost narodom (damit das im Staatsgrundgesetze aufgenommene Princip der Gleichberechtigung der Nationalitäten sowohl dem Wesen als der Form nach nicht verletzt werde). Če bi uradniki deželnega jezika ne znali, ne more to nikakor overati izpeljave tega ukaza, ki ga zlasti v davkovskih zadevah sama državna modrost veleva; zato je sploh skrbeti, da je v uradnijah gori omenjenih okrajn najmanj eden višjih uradnikov v besedi in pismu zmožen nenemškega (slavenskega ali laškega) jezika, in če bi treba bilo, naj se službeno predstavijo (Versetzungen von Amtswegen) taki vradniki“. — Kaj bo nek k temu ukazu visoke vlade rekel „Tagespoštar“

*) Kako sposoben je naš jezik za sodniške obravnave, imamo dosti dokazov, in še zmiraj se veseli spominjamo prekrasnega slovenskega govora, s kterim je leta 1851 začel naš c. k. državni pravdnik žl. gosp. Kaiser porotne sodbe.

in „Triestar“, ki se je unidan tako neslano repenčil zoper našo slavno c. kr. ljubljansko finančno okrajno vodstvo, da je očitno zavrnilo nepostavno ravnanje radoljškega gospoda davkarja, rekši, da ga je „compromitiralo“!! Morda bo janičar „Triestrčni“ napadel sedaj tudi ustavoljubno višo vlado in jo „Wühler und Hetzer“ imenoval?

— V nedeljo teden je, kakor smo že omenili, imela družba za dnarno pripomoč obrtnikom in rokodelcom svoj veliki letni zbor. Družba ta je za naše mesto od leta do leta toliko bolj važna, kolikor bolj so časi slabi in dnarne tiske velike; zato je treba, da svet zvé, kako se obnaša. Če se ktera družba sme bratovščina imenovati, se sme po pravici ta, ker res brat bratu — premožniši obrtnik ali rokodelcec manj premožnemu — z dnarnim posojilom pomaga. Gospod Janez Horak, nevtrudljivi predstojnik te družbe in pravi oče njeni, je začel zbor z ogovorom, v katerem je s kratko pa točno besedo popisal stan te družbe v preteklem letu, kteri očitno kaže, da lepo napreduje od leta do leta, čeravno marsikter djansk družbenik zavolj prikrajšanega zaslužka in pomanjkanja dnarja ni mogel toliko storiti, kolikor je za posojilo se zavezal. Da pa je rokodelski stan ne samo tukaj, ampak tudi drugod, v težavnih okoljshinah, priča že tudi ta skušnja, da se čedalje več taci pomočnih družb ustanovljuje, kterim je naša ljubljanska lep izgled. Da se mesta kakor Prag, Salzburg itd. obračajo v Ljubljano in da želijo zvediti, kako je naša družba osnovana, je pač najočitniši dokaz njenega dobrega imena, ki ga po svetu ima. Po pravici je mogel g. predstojnik tudi reči, da ta naša družba je največje obrtniško zdruštvo v Ljubljani, čeravno ga ni postava siloma vpeljala, ampak se je samo iz čisto proste volje osnovalo. Kako hvaležna je pa tudi ta družba svojim pomočnikom, je pokazal gosp. predstojnik v svojem govoru, da je celó majhno posojilo od 1260 gold., ki ga je prejela po 4 odstotke od ljubljanske hranilnice (šparkase), očitno omenil. Iz pregleda računskega vidimo, da v preteklem letu je oskrbnistvo družbeno rokodelcom, ki so pri nji dnarja iskali, na novo posodilo 61.507 gold. 58 kr., starejim dolžnikom pa je podaljšalo izposojenih 62.552 gold. Tedaj je v vsem skupaj 124.059 gold. 58 kr. v pomoč jim dala. Lep znesek! Družba je za to izposojilo prejela 2137 gold. 71 kr. obresti (činža), s kterim je poplačala družbenikom obresti za dnar, ki so ji ga posodili; čez vse to in kar je še sicer za svoje stroške potrebovala, je za preteklo leto ostalo 693 gold. 52 kr. matici družbini, ki zdaj v vsem skupaj premore 2522 gold. 44 kr. lastnega premoženja.

V današnjem zboru je bila potem tudi v slovenskem in nemškem jeziku predložena osnova novih družbenih postav. Gospodarstveni odbor je vsled mnogoterih skušinj prenarredbo postav potrebno spoznal ter po teh vodilih vredil in gosp. dr. Etb. Costa je to osnovo zboru od §. do §. bral, naj jo pretrese in potem sklene. Gospod Mihael Pakič pa stori predlog, naj se natisnjena osnova dá vsakemu družbeniku na dom, da jo dostojno prevdari, in potem naj se v drugem zboru te postave še le veljavno sklenejo, ker v tem hipu ni mogoče reči, ali bi se ne dalo v osnovi to ali uno popraviti; — če pa to ne obvelja, naj se, čeravno tudi on popolno zaupanje stavi na osnovavce novih postav, vendar le izvoli poseben odsek, kteremu se ima ta pretres izročiti. Gospod Pakič se je s tem predlogom vstopil na pravi parlamentarni red, kteri odstranjuje vsako oktroiranje, za ktero gotovo tudi ustavoljubni gospodje gospodarskega odbora niso, in so svojo osnovo le zato priporočali po kratki poti v sprejem, ker je le malo §. prenarajenih. Zbor je po veliki večini potrdil gosp. predstojnikov predlog. — H koncu je gospod dr. Etbin Costa, skrben za gotovo varnost izposojenega dnarja, nasvetoval še to, naj bi menico (Wechsel) vselej podpisala dva poroka. Tudi o tem predlogu so se izbudili živi pomenki, po kterih pa je bilo sklenjeno, naj ostane način razposojevanja po stari navadi. — Ko se je g.

predstojnik Horak zahvalil zboru s prijazno besedo za njegovo marljivo udeležstvo današnjih obravnav, in še posebno mestnemu županu gosp. Ambrožu za njegovo pričujočnost, je ta besedo poprijel in svoje veselje izrekel, da družba tako lepo napreduje v materialni prid rokodelskega stanú; vendar misli, če tudi krepko stoji na lastnih nogah, bi ji vendar dobro došla kakošna pripomoč tudi od druge strani, od ktere se ji utegne kak studenec odpreti. Od kod, ni rekel, pa če smo ga prav razumeli, je menda mislil na hranilnico ljubljansko in na deželni zaklad, od ktere bi se nekoliko za primerne obresti dalo posoditi tej družbi. Tudi mi bi zagovarjali to.

— Učence tukajšne kmetijske in živinozdravilske šole podučuje sedaj gosp. realkini profesor Mih. Pernel v fiziki in kemii, ki ste neobhodno potrebna podlaga mnogim drugim naukom iz kmetijstva, zdravilstva in kovaštva. Gosp. profesorju teče slovenska beseda, v kateri fantom ves nauk razklada, tako gladko, da bi človek mislil, da že odnekaj se je fizika in kemija le slovensko učila.

— Lepa pripomoč za učenje slovenskega jezika je te dni tukajšni šolski mladini došla po 34 iztisih našega velikega nemško-slovenskega slovnika, ki jih je daroval nek domoljuben gospod, čigar žlahna rodovina že zdavnej zapisana stoji v zlatih bukvah naše domovine. Slava!

— Volitve za mestni odbor so končane. Izvoljeni so bili razun že unidan imenovanih še gospodje: Stedri, dr. Pfefferer, L. Lukman, Anton Krisper, dr. Čuber, Jan. Pajk (predstojnik c. k. okrajne gosposke) in dr. Mitteis. „Tagespošta“ in „Triesterca“ veselja poskakujete, da je „liberalna nemška“ stranka v poslednjih dveh razredih zmaga, „ultra slovenska“ pa je padla. Ne vemo, ali je to „ultra“, če se kdo poteguje za dva obče spoštovana moža (gosp. prof. Poklukarja in dr. Kavčiča), ki sta odbornika dosihmal bila in sta v mestnem odboru že veliko delala, tedaj si zahvalnico, ne pa nezaupnico zaslužila; al saj to vemo, da tudi duhovni stan ima pravico nadomestovan biti v mestnem odboru in je bil res tudi nadomestovan dosihmal zmiraj. Sedaj po silnem napenjanju nasprotne nemške stranke ni to obveljalo, — mi „Tagespošti“ nismo nevošljivi za tako zmago, ktero s temi besedami po svetu trobi: „Die liberale deutsche Partei hat einen Sieg über die Ultrationalen erfochten, welche gern den in vorigen Jahren gewählten Geistlichen wieder in der Gemeindevvertretung gesehen hätten.“ — Če bi bistrumni pater Abraham še živel, bi pač rekel: „Merks Laibach!“ — Med mnogo sodrgo, ki ste jo pretekli tedni obilo spravile „Tagesp.“ in „Triesterca“ na dan, moramo svojim bravcom povedati le to čisto novo novico, da „Tagespošta“ je že avanzirala tako deleč, da ima večino krajske dežele na svoji strani!! Ko je na drobno prerajtovala, da vrednik „Novic“ od 49 volicov, ki so se udeležili volitve mestnega odbora, ni prejel 100 glasov, sklepa potem tako-le: „— das ist ein „schlagender“ Beweis, dass die ultraslovenische Partei eine Minorität im Lande bildet. Wer dieser Partei entgegen tritt, wie die „Tagespost“, der vertritt die Majorität und hat eine Berechtigung, die ihr dr. Bleiweis und seine Kapläne nicht wegdisputiren können!“ — Res je treba, da skorej našo nornišnico povekšamo.

— Beseda v nedeljo v čitavnici naši je bila spet prav po volji vsem pričujočim. Z lepim českim korom A. Jelenov „Milenka“ je začela se beseda. Za tem nam je igrala mlada gospodična Melania Hohnova na klavirji tako lepo, da je vsem poslušavcom srce radosti igralo zlasti pri drugem predmetu „Les Hirondelles“, po katerem so toliki slavaklici doneli po dvorani, da ni bilo pred mirú, dokler se ni še enkrat vsedla in zbor razveselila še z eno igro. Mlada nade polna gospodična je danes pervikrat stopila na očitni oder

in očitno pokazala, da ima zares talent, ktere ga s skušeno umetnostjo izobrazuje njena učiteljica gospodična žl. Nina Rabova. Radostni jo bomo večkrat poslušali. — Po tej igri sta gospá Leopoldina Gregorovičeva in g. Viktor Bučar pela mično sestavljeni dvospev tako izvrstno, da spet slavoklicov ni bilo ne konca ne kraja. Gospod Bučarja še hvalliti, bi bilo vodo v Savo nositi; saj je obče znano njegovo krasno petje in njegova muzična umetnost; gospó Gregorovičevu pa smo danes prvikrat slišali, čeravno smo že dolgo želeli jo slišati, ker nam je znanobilo, da mlada gospá ima krasen glas in je bila v muzičnem konservatorii v Pragi izučena. Hvale njene ne moremo bolje izreči, ako rečemo: „Prišla je, pela je, pa srca vse si pridobila.“ Da bi nas le spet kmali razveselila s svojim ljubeznjivim petjem! — H koncu besede je govoril vrednik „Novic“ o slovenskem jeziku in kranjski šprahi. Zbor je podučno-humoristični govor, ki je vse tukajšne „Tagesdebatten“ obravnaval, noter do konca pazljivo poslušal, čeravno je poldrugo uro trpel. Ker pride govor v natis, ga bojo tudi drugi lahko brali. Več se nam ne spodobi o tem reči.

V Ljubljani. Četerta šestka mojih pesem je ravno tiskana in prinese sledeče pesmice: zjutraj, zvečer, ljubemu, Vodniku, moja le bo! in ne udajmo se! Prihodni mesec izhaja 5. šestka, ki bo donesla pesmi: orač, plevica, kosec, grabljica, ženjica in mlatič. Na prodaj jih ima gospod Lerher v Ljubljani, pa tudi pri meni in pri strežaju v čitavnici se dobivajo po 50 kr. n. d. zvezek. Miroslav Vilhar.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Danes nam ostaja le malo prostora za važniše politične novice. — V državnem zboru je gosp. minister Lasser odgovoril na vprašanje gosp. Černeta zastran obveljave slov. jezika v sodnijah, ter rekel, da ni hotel le z prazno besedo odgovoriti, ampak z djanjem. Kaj je minister odgovoril, je že natanko rečeno v 1—5 točkah dr. Tomanovega in Černetovega razglasa, pa tudi v dopisu iz Dunaja in Ljubljane; tedaj bravece svoje zavračamo na one strani. — Zbornica poslancov še ni prišla do pretresa dnarnih zadev; v dnarstvenem odseku je bilo enoglasno sklenjeno, zahtevati odgovornost ministrov, ker brez te bi pretres dnarstvenih zadev zadel na velike težave. — Presvitli cesar se bojo nek še le prve dni prihodnjega mesca iz Laškega na Dunaj vrnili in menda čez Tirole. — Na Ogerskem, Erdeljskem in Hrvaškem je vse še pri starem; o sklicu deželnih zborov se še nič ne sliši. — Na Laškem v deželah sardinske vlade se je pod novim ministerstvom začelo neko gibanje, ki ne obeta mirú; Garibaldi je zdaj tu, zdaj tam; tudi Košut spet glavo povzdiguje. — Na Grškem se je tudi bati še hujih prekucij; vlada angležka in avstrijska ste poslale po troje bojnih ladij v primorje grško, da, ako bi nevarnost žugala, sprejmejo državljane angležke in avstrijske. Kaj sicer mislijo vlade evropejske početi o tem puntu, ako bi se utegnil širiti, ni še znano; francozka vlada se hoče pravila držati, po katerem se druge vlade ne smejo vtikati v domače zadeve kake dežele. — Na Turškem se bojo menda uneli hudi boji; saj na to kažejo priprave Turkov, pa tudi priprave Hercegovincov, Bosnjakov, Črnogorcov in Srbov; sliši se, da bode Omer paša prevzel armadno poveljstvo zoper Hercegovince; Srbi, bivajoči v družih deželah, hitijo domú v brambo domovine svoje.

Kursi na Dunaji 24. marca.

5 % metaliki 70 fl. — kr.	Ažijo srebra 35 fl. 35 kr.
Narodno posojilo 84 fl. — kr.	Cekini 6 fl. 74 1/2 kr.